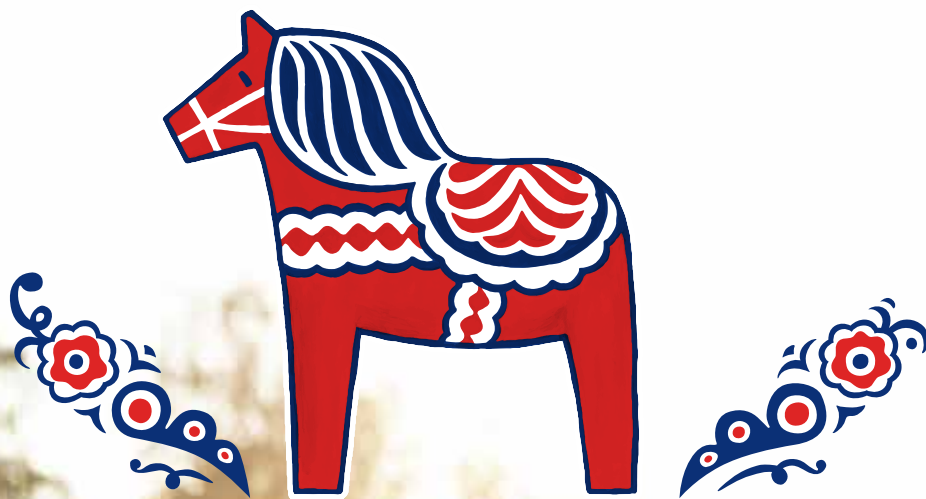

LEKSANDS

KNÄCKEBRÖD

Hållbarhetsrapport 2024

LEKSANDS

KNÄCKEBRÖD

Innehåll

4	Förord
6	Trender
12	Hållbarhetsfrågor
14	Miljöarbete
18	Viktiga åtgärder 2023
20	Miljöanalys
22	Vårt sociala hållbarhetsarbete
25	Konkreta mål för verksamheten 2023
27	Viktiga åtgärder 2023
28	Om den här rapporten
30	Bilagor

FÖRORD

Hållbarhet är ett ständigt pågående arbete och när vi lägger 2024 till handlingarna ser vi att vi har åstadkommit positiva förändringar, samtidigt som vi har många frågor kvar att engagera oss i och skapa förändring kring.

Leksands Knäckebröd har bakat knäckebröd i byn Häradsbygden i Leksand i 200 år. Vi tittar inte på kvartalsekonomi, vi tittar på sekel. För oss är hållbarhet både en tradition och en självklarhet, och det vi lämnar efter oss ska hålla och vara livskraftig för kommande generationer.

Vår satsning på att byta ut alla bilar till fordon som kan köras på HVO, hybrid eller enbart el har inneburit en stor minskning av vårt interna klimatavtryck. Under 2025 tar vi ytterligare ett steg genom att gå över till helt fossilfria inrikestransporter, ett arbete vi länge har fokuserat på och som vi nu äntligen har gått i mål med. Den uppmärksamme kan notera att vi även har installerat solpaneler på väggen till vår populära Bageributik. Nu kan alla besökare i butiken följa hur mycket solenergi som genereras via en skärm i butiken.

Genom ett samarbete med vår omslagspappersleverantör, HQ Print, återvinner vi nu alla rullar som papperet ligger på. Efter en retur till tryckeriet kommer bobinerna tillbaka till oss med nytt omslagspapper, vilket sparar både resurser och miljö. Vi byter successivt ut all belysning till LED, har en genomgripande plan för att minska elförbrukningen på alla möjliga sätt och optimerar vår sophantering. Vi har minskat tjockleken på det papper vi använder i bageriet och infört en miljörund varje vecka för att kontinuerligt utvärdera och förbättra vårt miljöarbete.

Många smulor små, som vi säger här i bageriet. Vi gör vad vi kan för att bidra till en mer hållbar värld, och det är med stolthet vi noterar att vi nu har klättrat till nummer 36 på Sustainable Brand Index. Det är väldigt roligt att vi får så positiv respons på vårt hållbarhetsarbete och det sporrar oss till ännu fler förbättringar och initiativ.

VD Peter Joon

Syskonen Peter och Annika
är 4:e generationen i familjeföretaget.

“Många smulor
små, som vi säger
här i bageriet.”

TRENDER

Leksands Knäckebröd är ett svenskt livsmedelsföretag. Vi säljer knäckebröd, huvudsakligen baserat på råg, till marknader över hela världen. Vi bakar fortfarande efter samma familjerecept som Jakobs Karin använde när hon bakade i början av 1800-talet. Men så är vi också leksingar och med dalmasars envishet och traditionskänsla har vi hållit fast vid det enkla och ursprungliga: svensk fullkornsråg, friskt vatten från egen källa, jäst och en nypa salt. Vi är beroende av vår omvärld, den lokala så väl som den globala, och vi följer noga utveckling och trender, inom och utom branschen, för att kunna fortsätta vara en relevant aktör.

LIVSMEDEL

Vi ser tyvärr fortsatt en stor instabilitet i vår omvärld som påverkar den globala matförsörjningen och en inflation som begränsar företags möjlighet till investeringar och sätter press på konsumenters hushållsbudgetar. Sedan slutet av 2021 har priserna på livsmedel ökat kraftigt och vi ligger fortfarande på en klart högre nivå än tidigare, även om prisökningstakten avtog under 2024. En trolig följd av en mer pressad ekonomi är bland annat att andelen ekologisk livsmedelsförsäljning i Sverige har minskat sedan 2020. Ett allt större fokus läggs även på att säkra den inhemska livsmedelsproduktionen, men också en ökad utveckling kring att ta vara på fler produkter som kommer från jordbruket.

Det finns en ökande efterfrågan på mer hållbara livsmedel och produkter, vilket kan innebära att till exempel processade vegetariska produkter lämnar plats för svenska kulturgrödor. De senaste åren har det har tillkommit ett antal nya hållbarhetsmärkningar som Eco-Score och Planet-Score som upplyser om ekologiska val och produkters miljöpåverkan. Vi ser också att näringsmärkningar som Nutri-Score används i större utsträckning internationellt och att många konsumenter vill ha information om till exempel allergener, certifieringar, arbetsförhållanden och djurvälstånd. Under 2022 lanserades de nya nordiska näringsrekommendationerna (NNR), som nu tar hänsyn till livsmedelskonsumtionens miljöpåverkan och förespråkar en övervägande växtbaserad kosthållning samt ett så litet intag som möjligt av processat kött, alkohol och livsmedel med högt innehåll av fett, salt och socker.

KLIMAT

År 2024 blev det hittills varmaste året på global nivå sedan mätningarna inleddes och en rad extrema väderhändelser inträffade under året över hela världen, som bränder och skyfall. Det globala livsmedelssystemet står inför en stor utmaning: att balansera en ökad efterfrågan på mat med ett lägre miljö- och klimatavtryck och samtidigt hantera de negativa effekterna av klimatförändringarna som torka och sjukdomar.

Det finns ökande förväntningar och krav från samhället om att företag, och andra aktörer, ska accelerera ett systematiskt och transparent arbete med att minska sin klimatpåverkan. För Leksands Knäckebröd skapar hållbarhetsarbetet långsiktiga värden och affärsnytta och vi fortsätter att minska vårt klimatavtryck genom investeringar i fossilfria bilar, solceller, en aktiv dialog med våra leverantörer, och samtidigt bygga motståndskraft mot ett förändrat klimat.

I samband med att EU-direktivet för hållbarhetsrapportering (CSRD) införlivades i svensk lag under 2024 måste företag upprätta en hållbarhetsrapport inom miljö, sociala områden och styrning (ESG) som uppfyller kraven i tillhörande rapporteringsstandarder (ESRS). I januari 2025 lade EU-kommissionen fram Omnibus-förslag om att minska den administrativa bördan av CSRD, men nuvarande lagstiftningen ligger fast tills vidare. Vi omfattas inte än av lagkravet för hållbarhetsrapportering, men bevakar frågan med intresse då allt högre krav på klimatrapporering och andra hållbarhetsfrågor kommer att ställas på företag och deras värdekedja.

BIOLOGISK MÅNGFALD/ EKOSYSTEMTJÄNSTER

Det fortsatta trycket både från konsumenter och lagstiftning på EU och nationell nivå, ökar vikten av att integrera biologisk mångfald och ekosystemtjänster i företagens affärsmodeller. Direktivet för hållbarhetsrapportering (CSRD) har blivit svensk lag under 2024. För företag som har identifierat biologisk mångfald som en väsentlig hållbarhetsfråga ställer direktivet höga krav att rapportera om sin påverkan på och beroenden av biologisk mångfald och ekosystem, samt skyddsåtgärder som vidtas.

Efter breda protester skjuts genomförandet av EU-förordningen om avskogning (EUDR) fram ett år, till 30 december 2025. Detta på grund av omfattande kritik gällande svårigheter att tolka och genomföra förordningen. En ny EU-förordning om naturrestaurering antogs i april 2024 med syftet att återställa ekosystem för arter som annars riskerar att dö ut. Förordningen innehåller tidsatta, kvantitativa mål om återskapad natur och stora arealer produktiv jord- och skogsmark kan därmed behöva tas ur produktion. Medlemsländerna har två år på sig att ta fram en nationell naturrestaureringsplan.

För oss är det viktigt att fortsatt följa avskogningsfrågorna nära med tanke på den tydliga kopplingen till förpackningar. Leksands knäckebröd avser även att fortsätta satsa på KRAV-certifierade produkter i vårt sortiment för att främja den biologiska mångfalden.

HÅLLBARHET – EN TRADITION

För oss på Leksands Knäckebröd är hållbarhet en tradition. Den traditionen ska förvaltas, och utvecklas för kommande generationer. Som familjeföretag tittar vi inte på kvartalsekonomi – vi tittar på sekel. Varje generation förvaltar bolaget en kort stund och sedan tar någon annan över. Vi måste tänka på vad vi överlämnar till våra barn.

Vår nuvarande VD Peter Joon är den fjärde generationen bagare sedan bolaget bildades 1929, den sjätte generationen sedan Jakobs Karin startade sin brödtillverkning under första halvan av 1800-talet. Hållbarhetsarbete och resurshushållning är något som hela tiden fallit sig naturligt, med råg som odlats på lokala åkrar och bakugn som värmdes av träd som vuxit i egen skog.

Vår definition av hållbarhet utgår från resurseffektivitet och långsiktighet. Brundtlandkommissionens definition från 1987 har ett generationsperspektiv som slår an en ton i oss.

“En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”

Majoriteten av de definitioner av hållbar utveckling som används idag har hållit fast vid Brundtlandkommissionens betoning av att en hållbar utveckling omfattar såväl ekonomiska som sociala och ekologiska aspekter. Det håller vi också fast vid.

STRATEGIN

Vår ambition är att vara det mest hållbara och klimatsmarta valet i vår bransch. Vi är väl medvetna om att vi är beroende av ekosystemen och ett välfungerande samhälle, nu och i framtiden. Vi har ett aktivt hållbarhetsarbete och sätter mål och lägger till aktiviteter varje år för att ytterligare vässa våra resultat.

I vårt miljöarbete fokuserar vi på fossilfrihet, resurshushållning och våra möjligheter till påverkan i leverantörskedjan. En del i det är att våra volymmässigt största råvaror är svenska och allra helst lokala. I arbetet med social hållbarhet är värderingar, kompetens och hälsa i fokus.

Leksands Knäckebröd är certifierade enligt miljöledningssystemet ISO 14001:2015 sedan 1997, samt enligt den globala standarden BRC (British Retail Consortium) grade A på hela bageriet sedan 2007. Delar av vår produktion och vårt sortiment är också KRAV-certifierat sedan 2015.

Leksands Knäckebröd är medlemmar i Dagligvaruleverantörerna, DLF, en branschorganisation för företag som säljer dagligvaror till handel, restauranger och storhushåll i Sverige. Vi har anslutit oss till DLF:s Plastinitiativet 2025, ett frivilligt åtagande och ett tydligt

ställningstagande om att dagligvaruindustrin vill driva på utvecklingen mot en cirkulär ekonomi. Målsättningen med initiativet är att de plastförpackningar som medlemsföretagen sätter på marknaden ska gå att materialåtervinna senast år 2025. Det målet har vi uppnått sedan 2023. Vi har även anslutit oss till Transportinitiativet 2025, som har som mål att inrikestransporter ska vara fossilfria senast 2025, både de vi utför själva och de vi köper. Arbetet med fossilfria drivmedel i våra transporter är pågående.

Leksands Knäckebröd är anslutna till Fossilfritt Sverige sedan 2016 och har antagit initiativets solutmaning och tjänstebilsutmaning. Solutmaningen innebär att vi har installerat solceller på bageributiken. Tjänstebilsutmaningen innebär att vi ställer om fordonsflottan genom att enbart erbjuda miljöbilar som tjänstebilar och förmånsbilar. Inom ramen för Fossilfritt Sverige har 22 branscher tagit fram färdplaner för att visa hur de kan stärka sin konkurrenskraft genom att bli fossilfria eller klimatneutrala. En av branscherna är dagligvaruindustrin. Leksands Knäckebröd har skrivit under Dagligvaruindustrins färdplan för fossilfri konkurrenskraft och arbetade under 2024 med att sätta mål utifrån färdplanen. Du kan läsa mer om målen längre fram i rapporten.

Leksands Knäckebröd är medlemmar i Svenska Kvarnföreningen, en sammanslutning av företag inom Sverige som med spannmål som bas bedriver tillverkning av mjöl eller framställer gryn för humankonsumtion. Föreningens uppdrag är att underlätta utvecklingen av en affärsmiljö där alla kvarnföretag kan möta konsumenternas och samhällets behov, samtidigt som de upprätthåller konkurrens och har en hållbar tillväxt. Kvarnföreningen är en arena där vi verkar för ökad hållbarhet i branschen.

Vi är också stolta över att vi 2014 utsågs till Dalapilot, det vill säga ett företag som är föregångare inom energi- och klimatområdet och som åtar sig att fortsätta jobba proaktivt med energieffektivisering, minskad klimatpåverkan och ökad användning av förnybar energi. Bakom utnämningen står Länsstyrelsen Dalarna och Region Dalarnas initiativ Energiintelligent Dalarna.

På kommande sidor beskriver vi mer i detalj hur vår strategi hanterar och begränsar våra risker, vilka mål vi har satt och vilka resultat vi har uppnått under det gångna året.

VÅRA VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSFRÅGOR

För att veta att vi fokuserar på rätt saker i vårt hållbarhetsarbete behöver vi inte bara analysera vår egen verksamhet, utan också ställa den i relation till de globala och lokala hållbarhetsutmaningarna. Dessa kan grupperas och analyseras på flera olika sätt, med olika detaljeringsgrad, och med olika utgångspunkter. Varje ramverk bidrar med viktiga perspektiv. När vi arbetade med att fastställa våra väsentliga hållbarhetsfrågor i början av 2022 tittade vi bland annat på de planetära gränserna och FN:s globala hållbarhetsmål. Arbetet med de globala målen fortsatte under 2024 och längre ner i detta kapitel hittar du en beskrivning av utkomsten av det arbetet.

Begreppet planetens hållbara gränser lanserades första gången 2009 och identifierar de miljöprocesser som styr jordens stabilitet. Det finns nio prioriterade miljöförändringar som drivs på av oss människor.

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda för hållbar utveckling som innehåller 17 globala mål som ska uppnås till år 2030. FN:s globala hållbarhetsmål, eller SDG:erna (Sustainable Development Goals) som de ofta kallas, har formulerats av FN som en färdplan för att nå en bättre framtid för alla till 2030 och utgår från de tre hållbarhetsdimensionerna som är beroende av varandra; miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Utöver de globala hållbarhetsutmaningarna, har underlaget för bedömning av väsentlighet bestått av bland annat följande:

- Externa expertanalyser av klimatpåverkan och annan miljöpåverkan från vår värdekedja
- Intressentanalys
- Interna analyser i ledningssystem, t.ex. risk- och möjlighetsanalys
- Omvärldsanalyser

Vi för löpande dialog med våra intressenter i vårt dagliga arbete kring bland annat hållbarhetsfrågor. Inför väsentlighetsanalysen identifierades de viktigaste intressenterna som till störst del påverkas av vår verksamhet och som har stor påverkan på Leksands Knäckebröd. Utifrån denna kartläggning genomfördes intervjuer med intressentgrupperna leverantörer och personal av en extern part. För att fånga in fler intressentgrupper har även kunders förväntningar och synpunkter sammanställts.

Under 2021 genomförde vi en övergripande analys av Leksands Knäckebröds miljöpåverkan, som underlag till väsentlighetsbedömningen. Analysen täckte hela livscykeln, från odling och råvaror, till produktion och avfall.

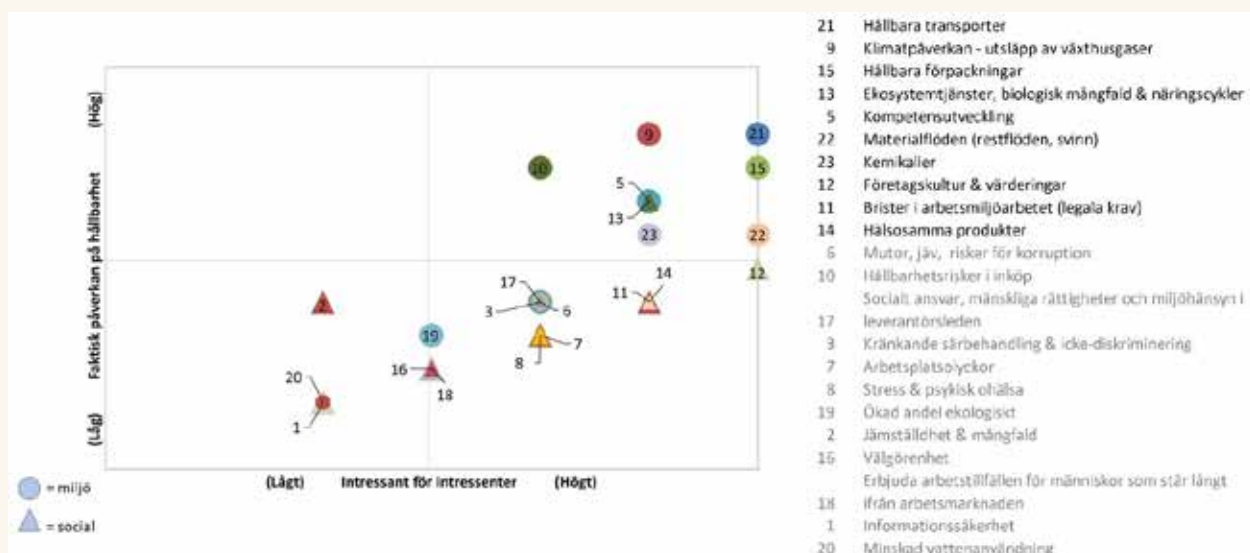
Miljöanalysen utgick ifrån de Planetära Gränserna och redovisade både Leksands Knäckebröds beroende av olika planetära funktioner samt vår påverkan på dem. För att samla in information till miljöanalysen skickades enkäter ut till leverantörer som fick besvara frågor gällande olika miljöaspekter. Intervjuer med medarbetare på Leksands Knäckebröd genomfördes också.

Leksands Knäckebröds beroende av planetens gränser:

- Beroende av **biologisk mångfald** för bördiga jordar, naturligt skydd mot skadeangrepp och pollinering bland annat
- Beroende av ett **stabilt klimat** för produktion av råvaror
- Beroende av **färskvatten** för både produktion av råvaror och för bageriprocessen
- Beroende av naturliga och starka ekosystem (**markanvändning**) som kan bidra med nödvändiga biogeokemiska cykler, artrikedom etcetera

Vid en workshop med delar av ledningsgruppen, ledd av externa processledare, bedömdes väsentligheten utifrån det sammanlagda underlaget. Bedömningen har sedan bekräftats genom beslut av ledningsgruppen.

Väsentlighetsdiagrammet nedan visar våra väsentliga hållbarhetsfrågor utifrån vad våra intressenter tycker, vår påverkan på miljön och sociala system, samt sannolikheten för allvarliga försämringar eller incidenter.

Våra tio mest väsentliga hållbarhetsfrågor sammanfattas i relation till världens hållbarhetsutmaningar i tabell 1.

Sedan 2022 har EU:s Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) trätt i kraft, med de tillhörande rapporteringsstandarderna European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Leksands Knäckebröd träffas inte av lagkravet som det ser ut just nu, och med det förslag som nu kommit från EU om lättnader i rapporteringskraven, det så kallade omnibuspaketet, kommer med stor sannolikhet färre företag omfattas och då av färre krav, än i den nu gällande lagstiftningen.

För att kunna möta våra kunders behov av information om vårt hållbarhetsarbete har vi valt att infoga ett register för referens till basmodulen i den frivilliga Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SME:s (VSME) som publicerades vid årsskiftet (se sidan 28). VSME-standarden är en avskalad och förenklad version av den omfattande rapporteringsstandarden ESRS, för de små och medelstora företag som väljer att hållbarhetsrapportera på frivillig basis. Nedan i tabell 1 kan du också se hur våra väsentliga hållbarhetsfrågor förhåller sig till de hållbarhetsfrågor som ESRS och VSME listar för väsentlighetsbedömning.

Leksands Knäckebröds väsentliga hållbarhetsfrågor	De planetära gränserna	Hållbarhetsfrågor i ESRS och VSME
Hållbara förpackningar	Nya kemiska substanser Klimatförändring Förändrad markanvändning	Föroreningar Klimatförändring Biodiversitet och ekosystem
Hållbara transporter	Klimatförändring	Klimatförändring Föroreningar
Klimatpåverkan – utsläpp av växthusgaser	Klimatförändring	Klimatförändring
Materialflöden (restflöden, svinn)	Förändrad markanvändning Färskvattenanvändning	Biodiversitet och ekosystem Resursanvändning och cirkulär ekonomi
Ekosystemtjänster, biologisk mångfald och näringscykler	Förlust av arter och ekologiska funktioner Påverkan på biokemiska flöden (fosfor och kväve)	Biodiversitet och ekosystem Resursanvändning och cirkulär ekonomi
Kemikalier	Nya kemiska substanser	Biodiversitet och ekosystem Föroreningar Påverkade samhällen Arbetare i värdekedjan
Företagskultur och värderingar		Ansvarsfullt företagande
Kompetensutveckling		Den egna arbetskraften
Brister i arbetsmiljöarbetet	Nya kemiska substanser	Den egna arbetskraften
Hälsosamma produkter	Nya kemiska substanser	Konsumenter och slutanvändare

Tabell 1 – Leksands Knäckebröds väsentliga hållbarhetsfrågor

Under 2024 har vi arbetat med att formulera våra ambitioner och målsättningar i relation till Agenda 2030. Utkomsten av det arbetet sammanfattas nedan.

Agenda 2030 - Våra mål på Leksands Knäckebröd

Knäckebröd är gjort av fullkornsråg som är bäst för hälsan. Vi är med i Fullkorns Främjandet som har som mål att kraftigt öka konsumtionen av fullkorn. För personalen arbetar vi aktivt med friskvård och rörelse, samt erbjuder all personal en sjukvårdsförsäkring och hälsoundersökningar. Uppstår behov av rehabilitering eller annat stöd identifieras det så tidigt som möjligt. I övrigt följer vi våra policies. Vi stöttar barns rörelse med Sportscamp, Dalarna i rörelse samt lokala idrottsklubbar.

Vi har kollektiv avtal och samarbetar med facket. Vi utbildar personalen kontinuerligt och har trygga anställningsvillkor samt anställer jämställt och mångfald. Arbetsmiljön är viktig och arbetar hela tiden för att förbättra där det behövs. Vårt mål är att få 0% när det gäller incidenter på arbetsplatsen. Vi arbetar aktivt med friskvård och erbjuder massage och rehabupplägg. Ett mål är att sänka personalomsättningen. Och vi gör regelbundet medarbetarundersökningar.

Tjänstebilar och företagsbilar tankas med HVO 100, går på el eller är hybrida. Målet är 100% fossilfria bilar 2025.

Vi ska minska vårt koldioxidavtryck med 50% de närmste 10 åren jämfört med 2019. Vi är med i transportinitiativet där målet är att ha 100% fossilfria inrikestransporter 2025. Och ytterligare ett mål är att alla transporter in och ut skall vara fossilfria 2026 även till exporten. Bageriet fossilfritt. Vi använder fossilfri el som vi värmer ugnarna med, överskottsvärmen kör vi igenom värmeväxlare och använder till lokaler och varmvatten. När vi bygger så används tjockare isolering i väggarna så värmen hålls kvar.

Vi har under 2024 satt upp solpaneler, samt installerat ladd stationer för elbilar.

Att arbeta aktivt med avfall genom att förebygga, minska, återanvända och återvinna. Framgångsfaktor är att ha en bra källsortering som finns väl placerade. Fortsatta beräkningar av klimatavtrycket för att identifiera förbättringar. Minimera plastanvändning, återvinna allt som kan återvinnas. Har miljö ronder för att identifiera förbättringar. Har tagit bort alla plastkassar, plastmuggar, plastsedar samt kartongband i plast. Sänker vår PE nivå på befintliga förpackningar målet är att hitta alternativ till PE. Vi ser över våra förpackningar för bästa möjliga återvinningsbarhet.

Få till transporter på ett klimat smartare val. Fossilfria inrikestransporter till kund 2025 samt alla transporter ink export 2026. Byter ut alla bilar till fossilfritt alternativ senast 2025. Köper råvaror i närområdet. Arbetar aktivt med böndernas hållbarhetsarbete. Råvarorna står för 70% av vår påverkan. Att få rågen fossilfri är vårt nästa mål.

Vi arbetar även med vilka bekämpningsmedel som får användas och har valt bort klormekvat och glyfosat bland annat. Vi väljer råg noggrant och mal i egen kvarn. Vi bakar på friskt vatten från egen källa. Tydligt definierade mål för att minska organisationens miljöpåverkan, inklusive minskning av koldioxidutsläpp, vattenförbrukning och avfallshantering. Rågen får vid behov enbart växt regleras med preparat från Trinexapak familjen. All råg kontrolleras både av leverantör och vår kvarn innan leverans. Startar projekt med bönderna för att gynna mångfald vid odling.

Arbetar med distributörer och leverantörer där vi påverkar deras val av inköp etc för att minska klimatpåverkan. Är med i organisationer som arbetar för att göra skillnad.

Inköp ifrån länder utanför Sveriges gränser ska det göras rutinkontroller på arbetsmiljön och mänskliga rättigheter. Inhemska leverantörer besöks enligt schema.

VÅRT MILJÖARBETE

Vårt miljöarbete – några resultat 2024

- Våra växthusgasutsläpp har minskat med 34 procent sedan 2019 och de direkta och indirekta utsläppen uppgick under 2024 till 556 ton CO₂e. Minskningen berodde framför allt på investeringar i fordonsflottan och byte till förnybara bränslen.
- Andelen av vårt sortiment som presenterade beräknat klimatavtryck på förpackningen är nu 97 procent i Sverige.
- Solcellerna på bageributiken producerade 3,7 megawattimmar el.
- För att öka resurseffektiviteten har vi etablerat ett samarbete med vår leverantör för att rullarna med omslagspapper ska kunna återbrukas, och andelen återbrukade rullar uppgick till 100 procent.

KLIMATPÅVERKAN

Vår verksamhet bidrar till negativ klimatpåverkan framför allt genom framställning av råvaror, transporter och vår egen produktion. De största riskerna för betydande klimatpåverkande utsläpp finns i leverantörsledet – i råvaruproduktion för både brödet och förpackningarna, samt vid transporter. Ett exempel är ifall pappersråvaran till våra förpackningar skulle komma från regioner där pappersindustrin bidrar till avskogning. Ett annat exempel är stigande bränslepriser och transportkostnader samt minskad reduktionsplikt. Konsekvenserna för leverantörernas möjligheter att prioritera förnybara bränslen är något vi följer noga.

Vårt arbete för att minska vår negativa klimatpåverkan fokuserar på fossilfrihet och resurseffektivitet genom återanvändning och återvinning av både energi och material. Pappersråvaran i våra förpackningar är i huvudsak svensk vilket innebär att risken för att våra förpackningar bidrar till avskogning är mycket liten.

Precis som tidigare generationer är vi idag måna om att ta till vara överskottsvärmen från vår produktion. Idag värms bageriet och varmvattnet med återvunnen värme från ugnarna. Värmen hålls kvar inne i bageriet genom värmeväxlare och att väggarna byggts dubbelt så tjocka som byggnormen kräver. Den första värmeväxlaren installerades redan 1954.

Energideklarationer har genomförts sedan 1980-talet. År 1982 genomfördes en analys av bland annat energibehov genom hela livscykeln på alla maskiner och underhåll. Som ett resultat av det arbetet använder vi idag ett inköpsverktyg i inköpsprocessen som möjliggör bedömning av den totala belastningen, inklusive den energi som installationen kommer använda under sin livstid. Det innebär att inte endast priset styr inköp utan även

maskinens livslängd, kvalitet och energibehov. Under 1995, inför vår första certifiering enligt ISO 14001, genomförde Nutek en energiutredning där de inte hittade några förbättringsmöjligheter som skulle betala av sig på mindre än tre år. Bageriet är fossilfritt sedan 2013 och under 2024 installerade vi solpaneler på bageriet.

Sedan 2021 visar vi direkt på förpackningen hur vi påverkar miljön, genom att kort beskriva våra åtgärder och ange den potentiella klimatpåverkan från produkten. Klimatpåverkan har under 2024 deklarerats på de flesta av våra knäckebröd som säljs i Norden och alla i Sverige, och vi kommer att lansera klimatutfall även på produkter på några av våra exportmarknader under 2025.

Att våra leverantörer av råvaror och material i hög grad är svenska och ofta lokala möjliggör korta transporter och därmed låg bränsleförbrukning per transporterat ton. Vi har även en nära dialog med leverantörerna om vårt gemensamma hållbarhetsansvar.

Citat från leverantör

Vad tänker du på när du hör hållbarhet och Leksands Knäckebröd?
”Vi på Haugen-Gruppen ser Leksands Knäckebröd som ett pionjärföretag inom hållbarhet, som både ställer höga krav och ständigt strävar efter att höja dem. Ni leder med innovativa lösningar, från fossilfri produktion och utnyttjande av lokala resurser, till en kompromisslös inställning till naturliga ingredienser. Ni inspirerar oss och utmanar oss till att höja våra egna ambitioner och tillsammans skapa en ännu större positiv påverkan”

– Lisa Finjarn, Group Marketing Manager, Haugen Gruppen A/S.

Vi arbetar också aktivt med att effektivisera våra processer för att minska svinn och kassationer i produktionen. Det degspill och kross vi inte kan undvika blir foder hos en bonde i närheten som har kor. Kross säljs även vidare bland annat till produktion av choklad.

Mål	Resultat 2024
Vid byte av befintlig armatur byta till LED eller long life-lysrör med låg halt av kvicksilver	Uppfyllt, alla armaturer som har bytts ut har ersatts med LED
Minska elförbrukningen	Pågående, tätning av tryckluftsläckor och optimering av drifttider på ventilation pågår
Säkerställa en bra sopsortering för att minska restavfall	Pågående. Sortering av plast och pappersförpackningar är uppfyllt. Ombyggnation av tvätthall där vi nu har vår sortering pågår.
Utbyte trekantslinjen (tidigare mål Kasserade paket trekanten)	Ej uppfyllt. Under 2023 hade vi inkörningsproblem i den nya avdelningen. Vi arbetade mycket med paketeringsmaskinerna för att få en bra lösning med limmet på paketen för att inte behöva kassera paket. Vi nådde inte hela vägen och arbetar vidare med frågan.

Tabell 2. Resultat miljömål Leksands Knäckebröd 2024

KLIMATRISKER OCH KLIMATANPASSNING

En risk för verksamheten är olika typer av anpassningskostnader till följd av klimatförändringarna. Ett konkret exempel som är aktuellt för oss är den ökade förekomsten av mjöldryga. Mjöldryga är en giftig svamp som växer på rågen. De senaste tio åren har förekomsten i de nordliga delarna av Sverige ökat påtagligt. Det här är ett stort problem för bönderna, och innebär att all råg måste sorteras vid kvarn. Den utrustning som krävs innebär en stor investering, vilket vi gjorde under 2022. I och med att nivåerna av mjöldryga stundtals var fortsatt lite för höga även under 2024 är det värdefullt att ha utrustning som hanterar problemet för oss.

HÅLLBARA TRANSPORTER

Att arbeta med transporternas hållbarhet handlar i hög grad om att minska den negativa klimatpåverkan. Det gör vi genom investeringar i fossilfria bilar i verksamheten och samarbeten med leverantörer om fossilfria frakter. Korta avstånd från våra leverantörer bidrar också till begränsad klimatpåverkan.

Mål	Resultat 2023
Alla företagsbilar som köps in ska vara elbil, laddhybrid eller HVO-bilar	Uppfyllt, tre inköpta elbilar under året.
Alla våra transporter ska köras i fordon med lägst Euroklass 6	Gjort stickprov under året och 98 procent av våra undersökta uttransporter kördes med Euroklass 6

Tabell 3. Resultat transportmål Leksands Knäckebröd 2024

Ytterligare mål som vi ser fram emot att arbeta mot under de närmsta åren är:

- 100% fossilfria bilar 2025.
- 100% fossilfria inrikestransporter 2025 (transportinitiativet).
- 100% fossilfria transporter in och ut 2026, inklusive exporten.

Vi har inte en komplett bild av Euroklass på de fordon våra transportleverantörer använder. Under 2024 genomförde vi en egen analys genom stickprov under året och 98 procent av våra undersökta transporter kördes med Euroklass 6. Vi har en godkänd fordonslista där avvikelser rapporteras för åtgärd emot transportör.

HÅLLBARA FÖRPACKNINGAR

Genom de förpackningar vi har till våra produkter bidrar Leksands Knäckebröd negativt till klimatpåverkan och förbrukning av resurser, inte minst resurser med fossilt ursprung. Vi har ett nära samarbete med vår leverantör för att kunna utveckla både materialsnåla förpackningar, välja material med så låg miljöbelastning som möjligt, och främja en fossilfri produktion. Pappersråvaran i våra förpackningar är i huvudsak svensk vilket innebär att risken för att våra förpackningar bidrar till avskogning är mycket liten. Vi har som mål att minska tjockleken på den fossila sträckfilmen med 20 procent under 2025. Vi ser ökad risk framöver att tillgång till material med låg miljöbelastning minskar och att kostnadsbilden ökar.

MATERIALFLÖDEN

Våra flöden av material in och ut under 2024 är sammanfattade i tabellen nedan.

Materialflöden	In ton	Ut Ton	Avfalls- hantering				
			Energi återvinning	Material återvin- ning	Deponi	Kompos- tering	Totalt
Råvaror livs	9 999						
Förpacknings- material	2 934						
Kommunalt vatten (m3)	2 333	2 333					
Egen källa, vatten (m3)	8 649	865					
Produkter (netto)		8 790					
Farligt avfall		0,3	100%	0%	0%	0%	100%
Övrigt avfall		110	49%	48%	2%	1%	100%
Totalt	15 266	12 098					

Tabell 4. Materialflöden 2024

De kvalitetsmål vi sätter upp för minskat antal reklamationer, minskad andel kross och kasserade paket har en direkt bäring på alla våra miljömål. Produktion av livsmedel kräver resurser och kan ha negativ påverkan på klimat och miljö. Allt knäckebröd som inte blir mat hos en kund har bidragit till energianvändning i bageriet, markanvändning i jordbruket, transporter med mera som kanske hade kunnat komma till bättre användning.

Det degspill och kross vi inte kan undvika blir foder hos en bonde i närheten som har kor. Det ersätter delar av hans behov av spannmål till korna. Kross säljs även vidare till bland annat produktion av choklad.

Våra mål för 2024 omfattade bland annat att fortsätta minska krossprocenten och att sänka antalet reklamationer.

Mål	Resultat 2024
Minskad krossprocent knäckebröd	Ej uppfyllt. Vi hade utmaningar med kvaliteten under hösten.
Minskad krossprocent tunnknäcke	Uppfyllt
Minskad antal reklamationer bröd	Uppfyllt
Minskad antal reklamationer tunnknäcke	Uppfyllt
Minskad antal reklamationer främmande föremål	Uppfyllt

Tabell 5. Resultat kross- och reklationsmål Leksands Knäckebröd 2024

Vi har inga plastkassar, plastmuggar, plastsedar till glass eller kartongband i plast i vår produktion eller butik.

I den utsträckning som materialåtervinning inte förekommer eller inte fungerar som avsett, i Sverige eller på någon av våra andra marknader, finns risker för att våra förpackningar bidrar till brutna cirkulära flöden eller spridning av plast i miljön. Vårt arbete med att utveckla materialsnåla förpackningar och välja material med så låg miljöbelastning som möjligt – även i konsumentledet – bidrar till att minska dessa risker.

EKOSYSTEMTJÄNSTER OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Vår verksamhet bidrar till negativ påverkan på biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom de råvaror och andra produkter vi köper in. Vårt arbete med att minska den negativa påverkan sker genom att välja råvaror och leverantörer som lever upp till våra krav.

En del av vårt sortiment (2,6 procent) är ekologiskt certifierat enligt KRAV:s regelverk. För övrigt sortiment ställer vi krav på framför allt rågen som utgör 70 procent av vår inköpta materialvolym för 2024 (90 procent av livsmedelsråvaran). Kraven innebär bland annat att GMO inte är tillåtet och att godkända insatsmedel är kraftigt begränsade.

KEMIKALIER

Förutom i råvaruproduktionen påverkar vår verksamhet spridningen av kemikalier i samhället och ekosystemen genom de rengöringsmedel och andra produkter vi använder i våra lokaler i Leksand. Användningen av bekämpningsmedel och andra insatsmedel i jordbruket bidrar också till hälsorisker för dem som arbetar i jordbruket, utöver potentiell negativ påverkan på biologisk mångfald. De krav vi ställer på våra råvaruleverantörer bidrar till att minska den risken.

Vi har ett kemikalieråd som godkänner vilka kemikalier som får köpas in till företaget. Rådet består av: produktionschef, underhållsansvarig, kvalitets- och miljöansvarig samt el- och fastighetsansvarig.

Varje inköpare har ansvar för att hålla en kontinuerlig dialog med leverantörer av kemikalier för att finna den miljömässigt bästa produkten. Som huvudprincip gäller att välja miljömärkta produkter då det är möjligt, utan att göra avkall på kvaliteten. Leverantörer som har en uttalad miljöprofil eller är miljöcertifierade ska prioriteras.

**“Alla våra
transporter ska
köras i fordon med
lägst Euroklass 6”**

Monica Engström, Leksands Knäckebröd och
Frida Bergström, Maserfrakt vid en fossilfri transport.

VIKTIGA ÅTGÄRDER

Vi tog ännu ett kliv i vårt arbete för att minska vår klimatpåverkan genom att skriva under Dagligvaruindustrins färdplan för fossilfri konkurrenskraft 2023. Under 2024 arbetade vi med att sätta mål utifrån färdplanen, bland annat att vi ska nå 100 procent fossilfria transporter till inrikes kunder under 2025, och 100 procent fossilfria transporter inklusive exporten under 2026.

Tack vare solcellerna som har installerats på vår bageributik har 3,7 megawattimmar egen solel producerats under 2024.

KLIMATANALYS

Under 2021 genomförde vi en större klimatanalys av våra produkter där vi beräknade potentiell klimatpåverkan från jord till butikshylla för alla våra marknader. Under 2024 har det beräknade klimatfotavtrycket funnits på konsumentförpackningen på 97 procent av sortimentet i Sverige. Under våren 2024 genomförde vi en uppdatering av produktanalysen.

Genomsnittskilot	Andel av klimatpåverkan
Ingredienser och förpackningsmaterial	82 %
Intransporter och distribution	13,5 %
Produktion kvarn Leksand	<1 %
Produktion bageri, packning, butik, vatten	3,5 %
Overhead (inköp till kontor, produktionsavfall etcetera.)	<1 %
Avfallshantering	<1 %

Tabell 6. Klimatpåverkan Leksands Knäckebröds produkter

Det genomsnittliga knäckebrödet har en potentiell klimatpåverkan på 0,58 kg CO₂e per kg produkt. Ingredienser och förpackningsmaterial står för den dominerande andelen av klimatpåverkan, följt av intransporter och distribution. (Se tabell 6.)

Sedan 2019 mäter vi årligen klimatpåverkan från vår egen verksamhet. Vi mäter enligt Greenhouse Gas Protocol och inkluderar alla direkta utsläpp från bilar och bränslen, utsläpp från inköpt el och värme, samt indirekta utsläpp från vissa inköp, transporter och tjänsteresor. Vårt övergripande klimatmål för den egna verksamheten är att minska vårt koldioxidavtryck med 50 procent till 2029, mot basår 2019. Utsläppen 2024 var totalt 556 ton CO₂e, en minskning med 34 procent jämfört med basåret. (Se diagram 2.)

Typ av utsläpp	Ton CO ₂ e/MSEK	Ton CO ₂ e/MEUR
Scope 1 och 2	0,054	0,61
Scope 1, 2 och delar av scope 3	1,65	18,9

Tabell 7. Nyckeltal ton CO₂e i relation till nettoomsättning

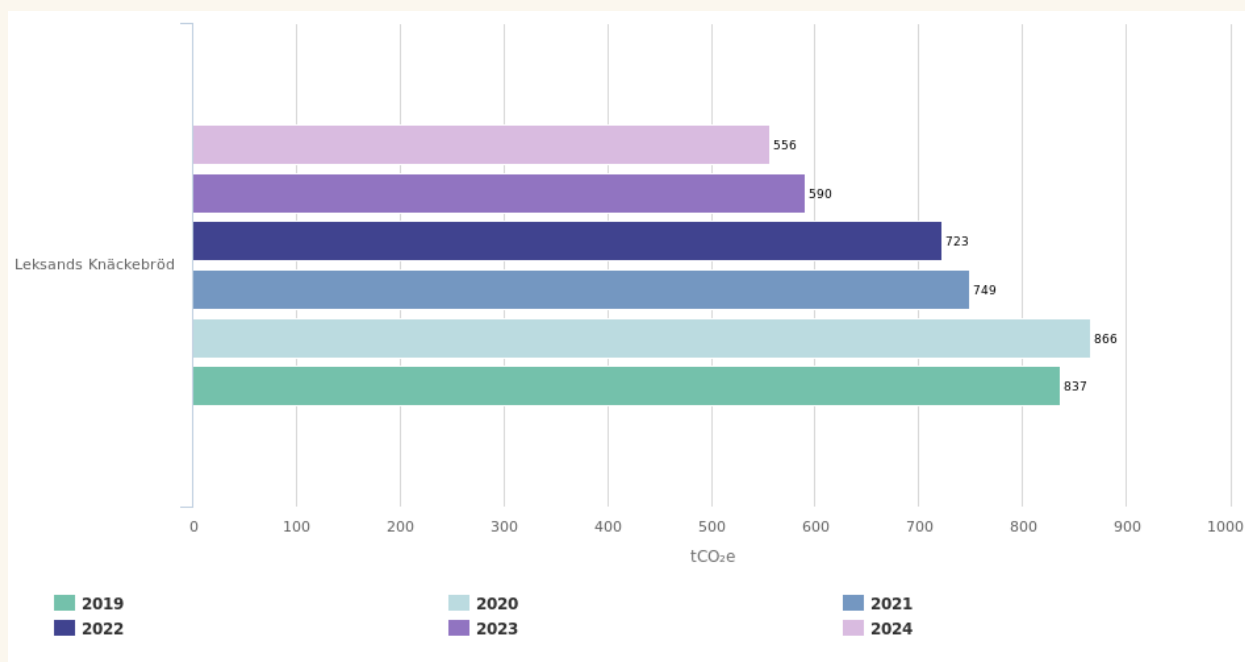

Diagram 2. Leksands Knäckebröds totala utsläpp

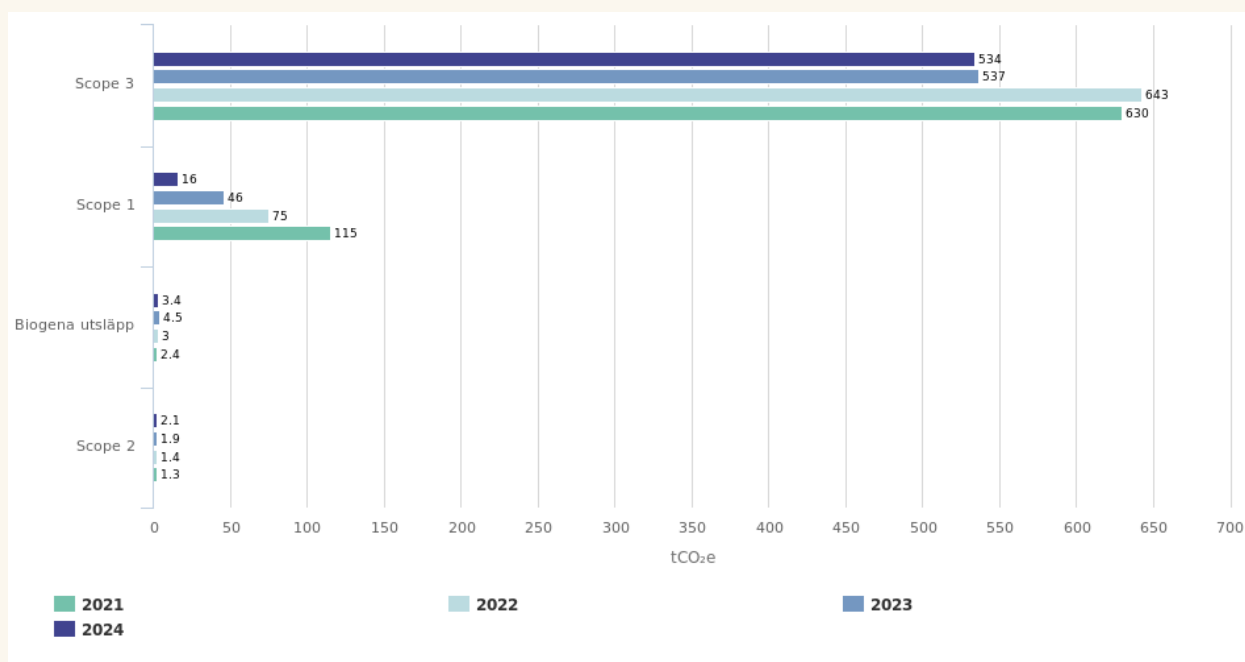

Diagram 3. Leksands Knäckebröds utsläpp egna verksamheten för scope 1, 2 och 3, marknadsbaserad beräkning.

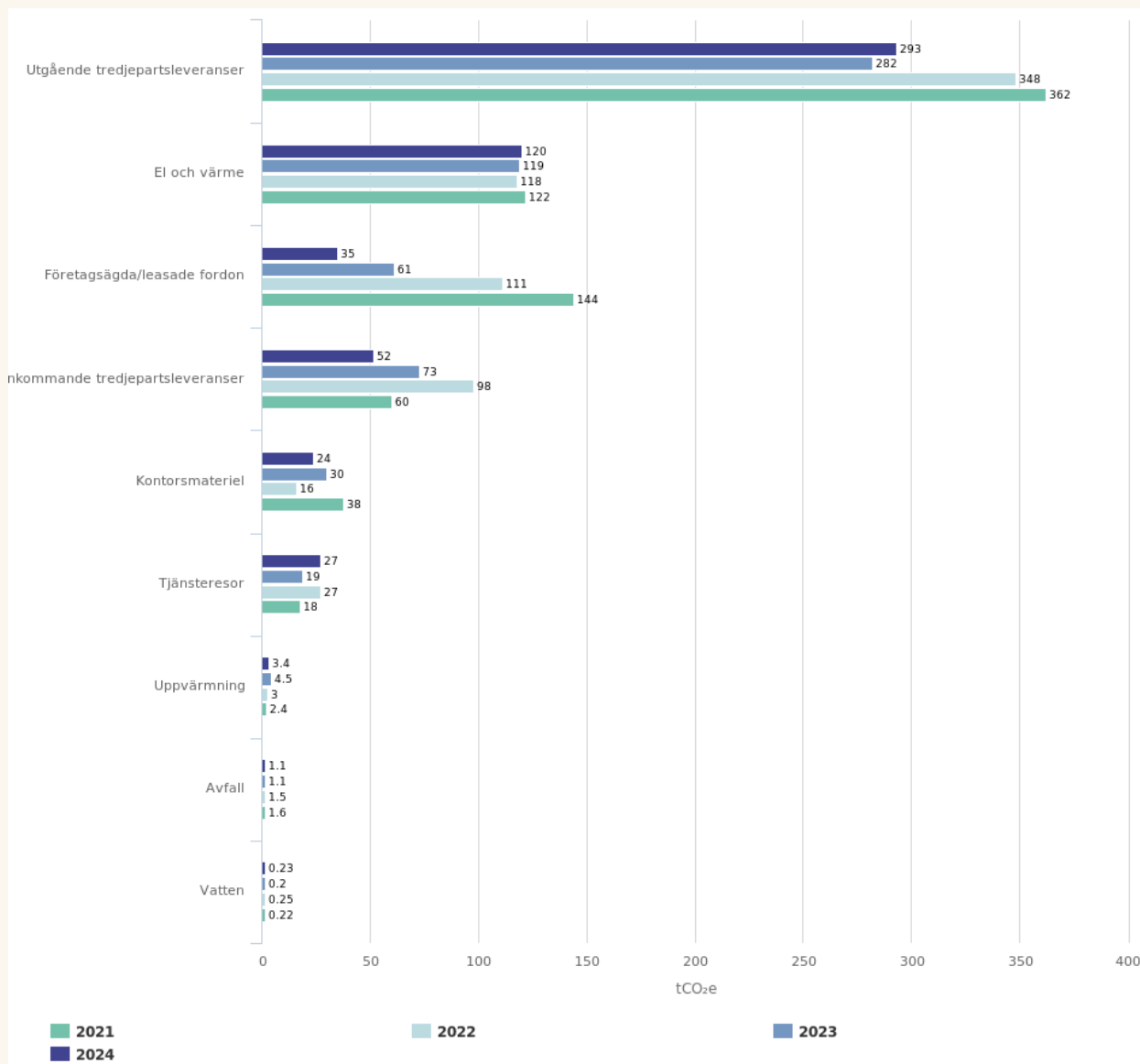

Diagram 4. Leksands Knäckebröds utsläpp egna verksamheten per frågekategori år 2023, marknadsbaserad beräkning.

Resultatet för 2024 visar på en minskning jämfört med föregående år. Den största minskningen har skett i scope 1 och beror på investeringar i fordonsflottan och en förflyttning från fossila till förnybara bränslen. Scope 2 ligger på liknande nivå årligen på grund av att all el som köps in sedan länge varit förnybar. I scope 3 varierar utsläppen mellan åren i de olika frågegrupperna men på totalen är siffrorna i linje med tidigare år.

Vår sammanlagda energianvändning i scope 1 och 2 var 14 178 MWh 2024, och den fördelade sig enligt tabell 8.

Energiförbrukning i MWh	Förnybart	Icke förnybart	Totalt
El	13 810		13 810
Bränslen	327*	41	368
Totalt	14 137	41	14 178
	99,8%	0,2%	

Tabell 8. Energiförbrukning 2024

*Elbilar, HVO samt andelen el i laddhybrider

RESURSEFFEKTIVITET

Inom ramen för vårt arbete med resurseffektivitet har vi under 2024 etablerat ett samarbete med vår omslagspappersleverantör om ett retursystem för återanvändning av bobinerna, de rullar som etikettarken levereras på.

Citat från leverantörer

Hur tycker du att vårt samarbete om returbobiner fungerar?

"Vi tycker samarbetet med returbobinerna har fungerat bra. Även om det är lite arbete med att plocka ur och sortera upp hylsorna som kommit i retur."

Vad är den främsta framgångsfaktorn?

"När vi räknade på det tidigare och då att skicka med vanliga speditörer så blev det ingen vinst med det hela. Även logistiken och hanteringen blev mer problematisk. Nyckeln till att få ekonomi i det hela var ju att vi fann en budbil som kör upp till era trakter på regelbunden veckobasis. De kan då ta med dessa "bingar" eller små containers med hylsor fram och tillbaka mellan HQ Print och Leksands Knäckebröd. Kostnad för det hela är överkomligt och för budfirman blev det en extra inkomst på en redan etablerad rutt."

–Jan-Erik Olsson, HQ Print

MILJÖANALYS

Under 2021 genomförde vi en övergripande analys av Leksands Knäckebröds miljöpåverkan. Analysen täcker hela livscykeln, från odling och råvaror, till produktion och avfall. Miljöanalysen utgick ifrån de Planetära Gränserna och redovisade både Leksands Knäckebröds beroende av olika planetära funktioner samt vår påverkan på dem. För att samla in information till miljöanalysen skickades enkäter ut till leverantörer som fick besvara frågor gällande olika miljöaspekter. Intervjuer med medarbetare på Leksands Knäckebröd genomfördes också.

Leksands Knäckebröds beroende av planetens gränser:

- Beroende av biologisk mångfald för bördiga jordar, naturligt skydd mot skadeangrepp och pollinering bland annat
- Beroende av ett stabilt klimat för produktion av råvaror
- Beroende av färskvatten för både produktion av råvaror och för bageriprocessen
- Beroende av naturliga och starka ekosystem (markanvändning) som kan bidra med nödvändiga biogeokemiska cykler, artrikedom etc.

Under 2022 tog vi i dialogen inom Kvarnföreningen frågorna vidare, för att identifiera och vidta åtgärder för att minska Leksands Knäckebröds och branschens negativa påverkan och samarbeta med andra aktörer för att öka positiv påverkan. De diskussionerna fortsätter, tillsammans med frågor om förädling och utveckling av nya spannmålssorter som ger högre kvalitet och bättre avkastning, vilket i sin tur minskar koldioxidavtrycket per kilo spannmål.

VÅRT SOCIALA HÅLLBARHETSARBETE

Vi har inflytande på den sociala dimensionen av hållbarhet i nästan alla aspekter av vår verksamhet. Direkt i det dagliga arbetet i produktionen och på kontoret, genom de leverantörer vi väljer och de krav vi ställer på dem, genom den produkt vi levererar till våra kunder och genom den roll vi spelar i det lokala samhället. Fokus i vårt aktiva arbete med social hållbarhet är hälsa och säkerhet, företagskultur och värderingar och kompetens.

Personalomsättningen låg på 13,26 procent 2024, 79 procent av våra anställda är tillsvidareanställda och 21 procent visstidsanställda. Vi har inga påvisbara löneskillnader mellan män och kvinnor i organisationen, och samtliga anställda omfattas av kollektivavtal.

HÄLSA OCH SÄKERHET

I arbetet med hälsa och säkerhet står våra medarbetare i fokus för att undvika stressrelaterade problem och fysiska arbetsskador. Genom vårt arbetsmiljöarbete vill vi skapa en fysiskt, psykiskt och socialt sund och utvecklande arbetsplats för våra medarbetare. En plats där risker för arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa förebyggs. Vi arbetar för att behovet av rehabilitering eller annat stöd identifieras så tidigt som möjligt, helst innan en medarbetare blir sjuk.

Det finns indirekta hälsorisker i leverantörsledet, till exempel i den utsträckning som bekämpningsmedel eller andra insatsmedel används i jordbruket. De krav vi ställer på våra råvaruleverantörer bidrar till att minska den risken.

HÄLSOSAMMA PRODUKTER

En av hälsofördelarna med Leksands Knäckebröds produkter är att de är bakade på fullkornsråg. Vi har tillsammans med SLU genomfört en studie som visar att mättnadskänslan från frukost håller i sig längre om man äter knäckebröd jämfört med vitt bröd. Fullkornsråg innehåller 20 procent fiber och det är långsamma kolhydrater som gör att man känner sig mera mätt. Vi har sedan länge arbetat för Fullkornsfrämjandet som lanserades under 2024. Fullkornsfrämjandet ska marknadsföra fullkorn till konsumenter och därmed bidra till ökad konsumtion av fullkorn. Initiativet liknar det fullkornspartnerskap som finns i Danmark och som där har bidragit till att konsumtionen av fullkorn ökat.

Fullkornsfrämjandet samarbetar med EU-projektet SWITCH som syftar till att ställa om livsmedelssystem i Europa till mer hälsosamma och hållbara sådana. Projektet involverar åtta länder i Europa, och sex så kallade Food Hubs finns etablerade i flera av länderna där aktiviteter genomförs för att främja bättre matvanor i regionen. I Sverige finns en Food Hub i Göteborg som drivs av Chalmers och RISE, där man valt att fokusera på tre områden; Fullkorn i fokus, Mer växtbaserat samt Hållbar sjömat.

Mjöldrygan som ökar i förekomst och som du kan läsa mer om i avsnittet om klimatpåverkan ovan, är en giftig parasitsvamp som kan ge hälsoproblem om den förs vidare i livsmedelskedjan. Jordbruksbranschen

står inför en omställning när förekomsten av mjöldryga ökar i Sverige. Våra investeringar i sorteringsutrustning har varit en viktig åtgärd för att svara mot den utmaningen.

FÖRETAGSKULTUR & VÄRDERINGAR

Leksands Knäckebröd är ett familjeföretag som i fyra generationer sedan 1929 bakat knäckebröd i byn Häradsbygden, Leksand. Rågen är svenskodlad och skördas så nära vårt bageri och vår egen kvarn som möjligt. Vi har en stark ambition att all råg skall växa inom 34 mil vilket vi klarar en normal sommar. För Leksands Knäckebröd är hållbarhet en tradition. Den traditionen ska förvaltas och utvecklas för kommande generationer. Som familjeföretag tittar vi inte på kvartalsekonomi – vi tittar på sekel. Varje generation förvaltar bolaget en kort stund och sedan tar någon annan över. Vi måste tänka på vad vi överlämnar till våra barn och barnbarn. Dessa värderingar styr oss i vårt arbete och kommer fortsätta att göra det. Det är viktigt att Leksands Knäckebröd aktivt arbetar med att värna det lokala och hålla fast vid det vi står för.

DISKRIMINERING OCH SÄRBEHANDLING

För att medarbetarna ska trivas, känna sig trygga på arbetsplatsen och vilja utveckla Leksands Knäckebröd jobbar vi aktivt emot diskriminering och särbehandling. Riktlinjerna återfinns i företagets jämställdhetspolicy. Personer av olika kön ska ha samma förutsättningar för de olika arbetsuppgifter som finns på företaget. Det innebär att personer av olika kön ska behandlas lika både vid intern- och externrekryteringar. Jämställdhet ska också självklart råda vid personalutveckling och lönesättning. All bedömning i sammanhanget ska enbart ske utifrån sakliga och könsneutrala skäl som har med kompetens och lämplighet att göra.

Alla anställda har rätt att behandlas med respekt och med hänsyn till var och ens rättmätiga krav på integritet, oavsett kön eller andra olikheter. Närmanden av sexuell natur, kränkande särbehandling eller andra former av trakasserier är förbjudna på arbetsplatsen. Eventuella trakasserier meddelas till närmsta chef och skall tas på största allvar.

Vårt sociala hållbarhetsarbete – några resultat 2024

- För att upprätthålla en god företagskultur och goda värderingar har vi bland annat uppdaterat vår arbetsmiljöpolicy, gjort ergonomiska förbättringar på kartongmaskinerna och även hållit medarbetarsamtal för 122 anställda.
- Vi har fortsatt satsa på vår personal genom kompetensutveckling där 85 personer, mer än hälften av våra anställda, har deltagit i ledarskapsutbildning under 2024. Dessutom har en stor andel av de anställda genomfört kompetensutveckling i allt från livsmedelstrygghet till brandutbildning och lyftredskapsutbildning.

Annika Sund, marknadschef och eldsjäl
för Leksands hållbarhetsarbete

KONKRETA MÅL FÖR VERKSAMHETEN 2024

Mål	Resultat 2024
Alla tillbud- och riskobservationer ska rapporteras i IA	Uppfyllt, alla tillbud rapporterade, varav 20 var tillbud och 33 var riskobservationer
Nollmål för olycksfall 2024	Ej uppfyllt. 2 olycksfall.
Minska korttidssjukfrånvaron till 4,5 %	Ej uppfyllt, uppmättes till 4,9 %
Medarbetarsamtal	Pågående, har genomförts med 122 medarbetare
Medarbetarundersökning	Ingen medarbetarundersökning genomfördes under 2024
Mjöldammsmätning	Inga åtgärder under 2024
Ergonomiförbättringar	Förbättringar har gjorts på vissa kartongmaskiner. Detta innebär färre stopp och omarbetning av paket. Bra både för miljön och för de anställda.
Visselblåsarfunktion, rapporterade incidenter	Inga incidenter rapporterade

Tabell 9. Resultat sociala hållbarhetsmål Leksands Knäckebröd 2024

Under 2022 vidtog vi ett stort antal ergonomiförbättrande åtgärder. Under 2023 har vi sett förbättringar kring mjöldamm i våra anläggningar, samtidigt som vi också har gjort en förflyttning till nya moderna maskiner.

KOMPETENSUTVECKLING

Kompetensutveckling är en del i arbetet med att säkerställa att medarbetarna kan genomföra sitt arbete på ett tryggt sätt och känner till sina rättigheter. Bra ledare får behålla personal under längre tid vilket bidrar till bättre trivsel, kontinuitet och kunskap. Detta minskar också riskerna för misstag och olyckor. Under 2024 fortsatte vi vår satsning på ledarskapsutveckling som inleddes 2022 och nu har nästan alla gått utbildningen, de sista deltar under 2025.

Företaget genomför medarbetarsamtal med alla anställda för att fånga upp fortbildningsbehov, samt eventuella egna idéer om utvecklande insatser. Utvecklingssamtalen genomförs med varje anställd inom företaget, oberoende av nivå och funktion. Respektive avdelningschef ansvarar för att samtalen sker varje år. Under 2024 genomfördes 122 medarbetarsamtal. Uppföljning av utförda utvecklingssamtal sker vid någon av ledningens genomgångar, minst en gång per år.

Vad	Genomfört 2024	Antal timmar 2024
BRC/Livsmedelssäkerhet	15 personer	37 timmar
Ledarskapsutveckling/Kultur och ledarskap	85 personer	1935 timmar
Lyftredskapsutbildning	10 personer	30 timmar
Förarutbildning	1 personer	20 timmar
HACCP	4 personer	32 timmar
Extern BRC-utbildning	4 personer	64 timmar
Utbildning i livsmedelssäkerhet vid årets början	114 personer	25 min/anställd
Brandutbildning	112 personer	336 timmar
Internrevisorsutbildning	1 person	16 timmar

Tabell 10. Resultat kompetensutveckling 2024

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Vi har inte identifierat några väsentliga risker för mänskliga rättigheter i vår egen verksamhet. Vi vet att det i delar av vår leverantörskedja ändå finns risker, både när det gäller kränkningar av mänskliga rättigheter och undermåliga arbetsförhållanden. De största och mest uppenbara riskerna finns vid köp av burkar, kryddor och frön från låginkomstländer, som Kina, från olika länder i Sydamerika och från Polen. För livsmedelsråvaror agerar vi genom att leverantörerna undertecknar en uppförandekod som reglerar relationen utifrån vår syn på bland annat barnarbete och mänskliga rättigheter. Vår burkleverantör förser oss med certifikat för compliance avseende sociala hållbarhetsaspekter samt tillverkningsssystem. Det danska inköpsföretaget besöker dessutom produktionsanläggningen flera gånger per år.

AFFÄRSETIK OCH ANTIKORRUPTION

Vi har inte identifierat några väsentliga risker för korruption eller mutor, och vi har inga rapporterade incidenter eller indikationer på sådana. Vi arbetar mestadels på marknader och i en verksamhet med låg risk för korruption. Vi behöver emellertid fortfarande ha åtgärder och rutiner för att skydda företaget mot oetiskt beteende. Vi har därför en Uppförandekod som våra affärspartners och leverantörer undertecknat, för att minimera risken för otillbörlig press eller mutor. För sex år sedan genomförde vi en första bedrägerianalys (VACCP) vilken vi uppdaterar årligen och gör riskbedömningar baserat på. Baserat på analysen har vi tagit fram en åtgärdstrappa för hur vi hanterar vissa råvaror beroende på bedömd risk. I några fall har vi valt att köpa in hela kryddor till Sverige och mala dem här. Detta för att undvika risken att köpa in färdigmalda kryddor utblandade med annat än bara kryddan. Ett annat sätt är att kräva äkthetsintyg.

Under 2023 inrättade vi en visselblåsarfunktion dit våra medarbetare kan rapportera oetiskt eller olagligt beteende inom ramen för Leksands Knäckebröds verksamhet. Rapportering kan ske anonymt och då hålls identiteten hemlig i uppföljning, förfrågningar och diskussioner i det aktuella ärendet.

VIKTIGA ÅTGÄRDER 2024

Vi har uppdaterat vår resepolicy och vår arbetsmiljöpolicy under 2024. Våra policyer är inte publicerade och externt tillgängliga, men beskrivs kort i bilaga 1.

OM LEKSANDS KNÄCKEBRÖD OCH DEN HÄR RAPPORTEN

Leksands Knäckebröd AB är ett familjeföretag som i fyra generationer sedan 1929 bakat knäckebröd i byn Häradsbygden, Leksand. Ingredienserna är desamma nu som då – svensk råg från närområdet, jäst, salt och friskt vatten från egen källa. Sortimentet har utökats och marknadsandelen har ökat kraftigt under de senaste 20 åren. Leksands Knäckebröd AB har idag cirka 25 procent av den svenska knäckebrödsmarknaden och är marknadsledare på runt bröd, de traditionella stora och runda brödkakorna.

Nyckeltal	År 2024
Medelantalet anställda koncernen	152 (68 kvinnor, 84 män)
Nettoomsättning	337 250 tkr (29,5 MEUR)
Balansomslutning	315 778 tkr (27,6 MEUR)

Tabell 11. Nyckeltal 2024

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

Bolaget är moderbolag till de helägda dotterbolagen Vika Bröd i Dalarna AB, 556472-7872, som sedan juni 2013 är vilande och inte längre bedriver någon verksamhet samt Scandinavian Trading i Leksand AB, 556660-3386, vars verksamhet omfattar partihandel med inriktning på bröd och närliggande produktområden (SNI 10721, NACE 1072). Scandinavian Trading i Leksand AB erbjuder rikstäckande säljkår, Key Account Management, Category Management samt AD-tjänst. Denna rapport avser samtliga bolag i koncernen.

HÅLLBARHETSSTYRNING

De betydande miljöaspekterna finns uppräknade i registret över miljöaspekter där det framgår vilka som är att betrakta som betydande, och hur de har graderats. Ledningen ansvarar för identifieringen och värderingen av miljöaspekter.

Företagsledningen skall följa upp resultat i jämförelse med målen fem gånger om året, i samband med ledningsgruppsmöten och vid ledningens genomgång där så är möjligt. Föredragande är företagsledningens representant.

För att få information om produkternas säkerhet, kvalitet, processens funktion samt verksamhetens miljöpåverkan, finns en rutin för hur avvikelser ska behandlas. Informationen utgör en del av det material som sedan ligger till grund för förbättringsarbeten inom Leksands Knäckebröd.

För att kunna göra en utvärdering av erfarenheter från tidigare avvikelser finns ett rapporteringssystem. Kvalitets- och miljöchefen ansvarar för att en utvärdering/utredning görs av avvikelser.

Information om våra styrande policyer finns i bilaga 1.

DENNA RAPPORT

Detta är Leksands Knäckebröds hållbarhetsrapport för 2024. Syftet med rapporten är att informera våra anställda, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter om hur vi bedriver våra affärer och arbetar med hållbar utveckling. Vår ambition är att vara transparenta med våra utmaningar och risker, förklara hur vi arbetar med att minimera och mildra dessa risker, samt visa hur långt vi har kommit på vägen mot hållbarhet. Den här rapportens innehåll har tagits fram i samarbete med hållbarhetsbyrån U&We.

Kontaktperson för rapporten är Annika Sund, Marknadschef.

VSME-INDEX

Uttalande om användning	Leksands Knäckebröd har rapporterat information i detta index för perioden 2024-01-01–2024-12-31 med referens till VSME-standarden.
VSME	Basmodulen

VSME disclosure and paragraph	Index	sida
B1-24	Grund för utarbetande	11, 13, 34
B1-25	Hållbarhetscertifieringar	11
B2-26-27	Praktik, policyer och initiativ för omställning till hållbarhet	10–34
B2-29	Total energiförbrukning	24
B3-30	Klimatpåverkan	22–24
B3-31	Utsläppsintensitet	22
B4-32	Föroreningar	n/a
B5-33	Hektar i känsliga områden	n/a
B6-35-36	Vatten	19
B7-37-38	Cirkulär ekonomi	19–20, 25
B8-39-40	Anställda	28, 34
B9-41	Hälsa och säkerhet	28, 31
B10-42	Anställningsförhållanden och fortbildning	28, 31-32
3-3	Hantering av väsentliga hållbarhetsfrågor	19–34
205-3	Kommunikation och utbildning om anti-korruptionspolicy och förfaranden	34
305-1	Direkta (Scope 1) GHG-utsläpp	23, 24
305-2	Energi indirekta (Scope 2) GHG-utsläpp	23, 24
305-3	Andra indirekta (Scope 3) GHG-utsläpp	23, 24
306-1	Avfallsuppkomst och signifikant avfallsrelaterad påverkan	20, 22
403-7	Förebyggande och begränsning av hälso- och säkerhetspåverkan direkt kopplade till affärsrelationer	22, 32, 34
403-9	Arbetsrelaterade skador	32
407-1	Verksamheter och leverantörer där rätten till föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar kan vara i fara	34

***BILAGA 1 – LISTA ÖVER POLICYER**

Vårt hållbarhetsarbete är dokumenterat och reglerat med policyer som vägleder vårt arbete och minimerar risker. Dessa kommuniceras till alla berörda parter inom företaget och revideras årligen på ledningens genomgång samt med facket och HR.

ALKOHOL- OCH DROGPOLICY

Leksands Knäckebröd ska vara en drogfri arbetsplats som är trivsamt och som uppfyller de arbetsmiljökrav som lagen föreskriver. Vår policy är en del av företagets psykosociala arbetsmiljöarbete och syftar till att förebygga sjukdom och olycksfall i arbetet samt att skapa en god arbetsmiljö för våra medarbetare.

ARBETSMILJÖPOLICY

En god och säker arbetsmiljö är en viktig fråga för Leksands knäckebröd. Genom vårt arbetsmiljöarbete vill vi skapa en fysiskt, psykiskt och socialt sund och utvecklande arbetsplats för våra medarbetare, där risker för arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa förebyggs.

INKÖSPOLICY

Leksands Knäckebröd väljer leverantörer efter deras förmåga att leverera varor och tjänster som motsvarar våra krav och förväntningar. Detta återspeglas i vår inköspolicy. Rätt kvalitet, säkra produkter samt ett medvetet miljöarbete är avgörande faktorer. Relationerna med våra underleverantörer präglas av att vi tillsammans strävar efter att stärka den gemensamma konkurrenskraften, leda utvecklingen framåt samt verka för att bredda miljötankande.

JÄMSTÄLLDHETSPOLICY

Jämställdhet är ett självklart och naturligt inslag i vår verksamhet. Alla har samma rättigheter och skyldigheter avseende arbete, arbetsvillkor och utbildning. Vår verksamhet präglas av att alla har och ska tillförsäkras lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det ska alltid vara vad man gör, inte vem man är, som räknas. Syftet med policyn är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar för de olika arbetsuppgifterna som finns på företaget.

KORRUPTIONSPOLICY

Syftet med vår korruptionspolicy är att varje form av kompensation till kunder, leverantörer och andra samarbetspartners grundas på av ledningen godkända produkter och tjänster.

- Gåvor och andra förmåner får inte överskrida lokal sedvänja, samt ska överensstämma med nationell lagstiftning.
- Samtliga medarbetare skall undvika intressekonflikter mellan privata ekonomiska spörsmål och företagets affärsverksamhet. Om någon som helst osäkerhet råder, ska frågan hänskjutas till företagsledningen för avgörande.
- Alla affärstransaktioner som görs inom Leksands Knäckebröd skall klart framgå i företagets räkenskaper förda i enlighet med koncernens regler.

POLICY OCH HANDLINGSPLAN MOT KRÄNKNINGAR OCH SEXUELLA TRAKASSERIER

Leksands Knäckebröd fördömer mobbing och trakasserier på grund av kön eller ursprung och tolererar inte att det förekommer på arbetsplatsen. Trakasserier på grund av kön eller ursprung är ett allvarligt hot mot arbetstagarnas arbetsglädje, hälsa och möjligheter till utveckling i arbetet. Det leder till sämre arbetsresultat och påverkar därigenom verksamheten. Syftet med policyn är att motverka att någon utsätts för kränkningar och sexuella trakasserier.

RESEPOLICY

Syftet med vår resepolicy är att informera våra anställda om de riktlinjer som gäller för resor i tjänsten. Policyn gäller alla resor som görs i tjänsten och betalas av Leksands Knäckebröd AB. Företagets policy för tjänsteresor är att alltid välja det mest miljövänliga alternativet med minsta möjliga klimatpåverkan, och vid flygresor som inte kan undvikas ska utsläppen klimatkompenseras.

MILJÖ-, KVALITETS- OCH LIVSMEDELSSÄKERHETSPOLICY

Syftet med vår miljö-, kvalitets- och livsmedelssäkerhetspolicy är att vi ska bedriva ett aktivt arbete som efterlever de krav som ställs på oss inom de tre områden som policyn innefattar.

LEKSANDS KNÄCKEBRÖD SKA:

- Följa gällande lagar, förordningar och andra krav och ständigt förbättra företagets arbete med miljö-, livsmedelssäkerhet och kvalitet,
- Verka aktivt för en energieffektiv tillverkning och anläggning,
- Aktivt förebygga föroreningar,
- Källsortera och återvinna vårt avfall, och sträva efter att använda oss av miljövänliga transporter.

SJUK- OCH REHABILITERINGSPOLICY

Vi har en sjuk- och rehabiliteringspolicy då Leksands Knäckebröd arbetar för att identifiera behovet av rehabilitering eller annat stöd så tidigt som möjligt, helst innan en medarbetare blir sjuk. Därför har cheferna till uppgift att vara vaksamma på tidiga tecken på ohälsa eller att medarbetare behöver stöd.

CODE OF CONDUCT

Leksands Knäckebröds Code of conduct beskriver de minimikrav som ställs på våra leverantörer och deras ansvar gentemot intressenter och miljön. Vår Code of conduct är ett tillägg till de lagar och bestämmelser som reglerar leverantörernas verksamhet.

- Principerna i vår Code of conduct täcker områdena:
- Lokala och internationella lagar
- Fri och rättvis konkurrens
- Anställning
- Hälsa och säkerhet
- Mänskliga rättigheter
- Barnarbete
- Miljö
- Skydd av konfidentiell information

FAMILJEBAKAT K

LEKS NORMA

NÄCKEBRÖD SEDAN 1817

SANDS LGRÄDDAT

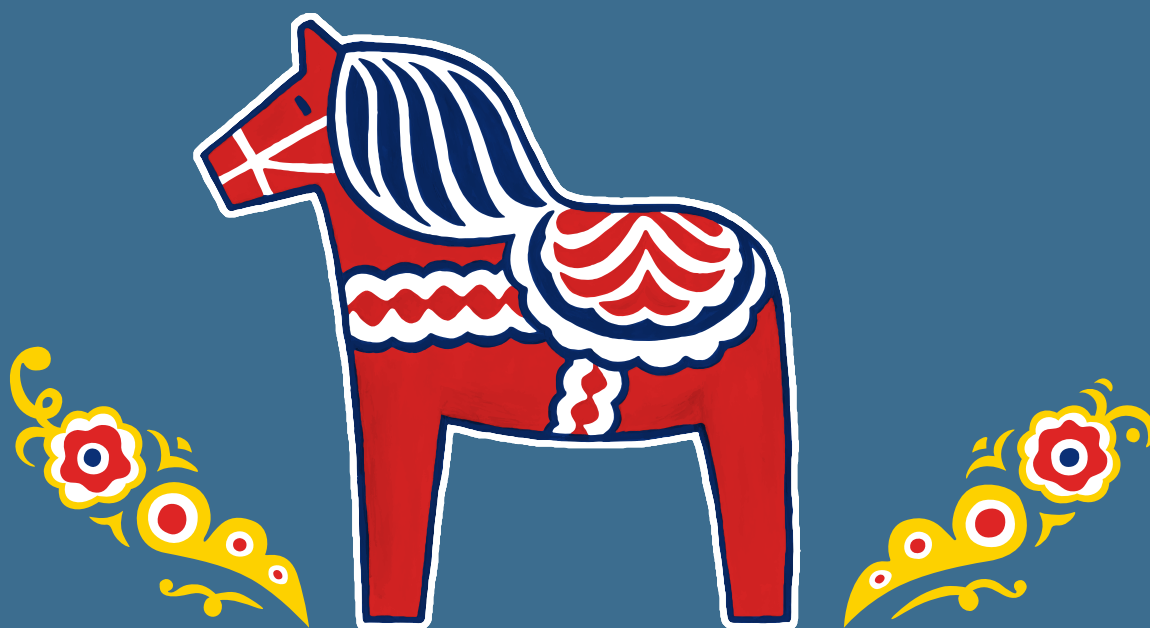
HÅLLBARHET
ÄR VÅR
TRADITION

0,40
kg CO₂e/paket*

Klassikern för
alla tillfällen.
100% fullkornsråg.

Vi beräknar vårt koldioxidavtryck för varje paket knäckebröd. Vi har inget att dölja.

LEKSANDS

KNÄCKEBRÖD

Vill du veta mer om hur vi aktivt jobbar med hållbarhet?

Besök leksands.se